

"Onder d'n Kroezeboom"

Uitgave van de historische vereniging "Old Reurle" jaargang 1 nummer 2

Van het bestuur.

Bij deze tweede uitgave van ons tijdschrift kunt u meteen kennis maken met het nieuwe embleem van de vereniging. Het ontwerp is van Willem Bettink, naar een door het bestuur aangedragen idee. Hopelijk valt het bij eenieder in de smaak en wordt het een bekend symbool in Ruurlo.

Van deze plaats moeten we onze grote erkentelijkheid uitspreken aan het adres van de heer Stegeman, hoofd van de lagere school in de Veldhoek. Deze heeft ons de beschikking gegeven over de aldaar aanwezige stencil-machine en is ons behulpzaam met het stencilwerk.

De dank gaat ook uit naar de heer Hietbrink die een foto-copieer-apparaat aan de vereniging heeft geschonken.

Sinds het eerste nummer hebben weer de nodige activiteiten plaats gevonden. De vereniging heeft de pre-galerij van oude burgemeesters aangeboden aan het gemeentebestuur en was op 8 oktober j.l. aanwezig op de

hobby-tentoonstelling van 't Nut. Over beide zaken leest U elders meer in dit blad.

Het veldnamen-onderzoek draait ondertussen ook weer op volle toeren. De verwachting is dat men in dit tempo voor de zomer 1985 klaar zal zijn. Dan rest nog het punt van een aantrekkelijke publicatie, waarover wij ons zullen beraden.

Bij de "Katershorst" zijn op zaterdag 17 november j.l. de eerste proefboringen uitgevoerd naar de sporen van het kapellatje dat hier ooit gestaan moet hebben. Hoewel men de grachten heeft gelocaliseerd en ook wat kleinere voorwerpen heeft opgedolven, zijn van de fundamenten nog geen restanten gevonden. Het onderzoek wordt echter voortgezet. Op het moment dat u dit leest moet de kalender-actie van "Old Reurle" zo goed als afgerond zijn. Over de resultaten hoort u volgende keer meer.

Contributie 1985

De leden worden verzocht de contributie voor 1985 voor 31 januari a.s. over te maken op de rekening van de penningmeester. Rabo Ruurlo 35.67.22.996. Gironummer van de bank 905703.

Eerstvolgende bijeenkomsten

12 dec. 1984 spreker de heer ten Arve. diversen van "Old Reurle"
9 jan. 1985 Nieuwjaarsvisite. geen spreker
13 feb. 1985 wordt nog nader bekend gemaakt.

Wijzigingen/Aanvullingen ledenlijst

doorhalen nummers 11, 14 en 17
adres nr 12: Rozendaalselaan 44. 6881 LE Velp(G)
adreswijz. nr. 7. Pijnboomweg 29. 2803 KN Gouda tel. 01820-30584
nieuwe leden

30. F.H.Kok	Esselenbroek 8	Ruurlo	05735-2814
31. G.J.Scheper	v.Heeckerenlaan 25	7261 WT Ruurlo	05735-1912
32. G.J.A.Dijkman	A.Kuyperstraat 32	7103 GP Winterswijk.	

Hobby-tentoonstelling 't Nut

Maandag 8 oktober j.l. organiseerde 't Nut een hobby-tentoonstelling in de grote zaal van de Luifel. Teneinde "Old Reurle" meer bekendheid te geven hadden een aantal leden ook een stand ingericht met o.a. een kwartierstaat, een genealogie, het eerste adresboek van Ruurlo (1811), een paar met veldnamen ingevulde kadasterkaarten e.d. Van het begin tot ver na het einde moest er veel informatie gegeven worden. Wij hopen dat er gezien de grote belangstelling veel nieuwe leden zich zullen aanmelden.

Opening Huis te Ruurlo

Op 4 oktober 1984 heeft de officiële opening plaats gevonden van het Huis te Ruurlo als ons nieuwe gemeentehuis. Zoals iedereen heeft kunnen constateren heeft men er iets moois van gemaakt, compleet met een waarachtig huwelijksbootje in de grachten.

Nadat 's middags het officiële gedeelte was afgewerkt was 's avonds de beurt aan de Ruurlose verenigingen. Omdat het versterken van de inwendige mens op deze dag meer tijd kostte dan was begroot had men al gelijk een achterstand op het schema van zo'n half uur. Dit leidde er toe dat Sophia's Kust al uitbundig op de stoepen speelde, terwijl binnen de laatste sprekers zich in grote haast nog verstaanbaar probeerden te maken.

"Old Reurle" was als een van de acht sprekers vertegenwoordigd door haar voorzitter. Zoals U weet heeft onze vereniging daarbij een eregalerij van de oude burgemeesters aangeboden, die inmiddels een passenplaats hebben gevonden. De reactie van het gemeentebestuur vindt U

hieronder.

De avond werd besloten met een receptie waarbij het een drukte van belang was en waar de eigen kasteelwijn werd aangeboden aan de genodigden

Dankbrief

Gemeente Ruurlo. nr 843.393. dd 22 oktober 1984.

Geacht bestuur,

Graag willen wij U bedanken voor Uw aanwezigheid donderdagavond 4 oktober j.l. ter gelegenheid van de officiële ingebruikstelling van het gemeentehuis "Huize Ruurlo" en het daarbij van U, bij monde van de heer Oonk, ontvangen cadeau in de vorm van een portrettengalerij van oud-burgemeesters, dezer gemeente.

De portretten hebben inmiddels een waardige plaats gekregen aan één van de wanden op de eerste verdieping in de nabijheid van de burgemeesterskamer.

Een reden te meer voor onze dankbetuiging vormt de wetenschap hoezeer u zich moeite hebt moeten getroosten om tot dit resultaat te komen. U moogt daar terecht trots op zijn!

Wij besluiten met de verzekering dat ook uw hartelijke belangstelling er toe heeft bijgedragen dat op een voor heel Ruurlo feestelijke dag en avond kan worden teruggezien.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Ruurlo
w.g.
de secretaris de burgemeester
M.J. Walraven J. Ordelman.

Uitnodiging.

Van de afdeling Achterhoek van de Nederlandse Genealogische Vereniging en de sectie Genealogie en Boerdrijonderzoek van de Oudheidkundige Vereniging "de Graafschap" is een uitnodiging ontvangen, bestemd voor alle leden van "Old Reurle", de maandelijks georganiseerde bijeenkomsten bij te wonen.

De eerstvolgende bijeenkomsten zijn:

15 december 1984. Hotel-restaurant Stegeman, Dorpstraat 1, Laren (Gld)
Spreker de heer Harenberg uit Zutphen.

onderwerp: Kastelen van oostelijk Gelderland en hun bewoners. Aanvang 14.00 uur

19 januari 1985. Gemeenschapshuis "de Smeltkroes", Herkstraat 9. Ulft
Geen spreker. Tijdens deze samenkomst kan men gegevens uitwisselen, contacten leggen enz. Ook wordt een genealogische quizz georganiseerd. Aanvang 14.00 uur

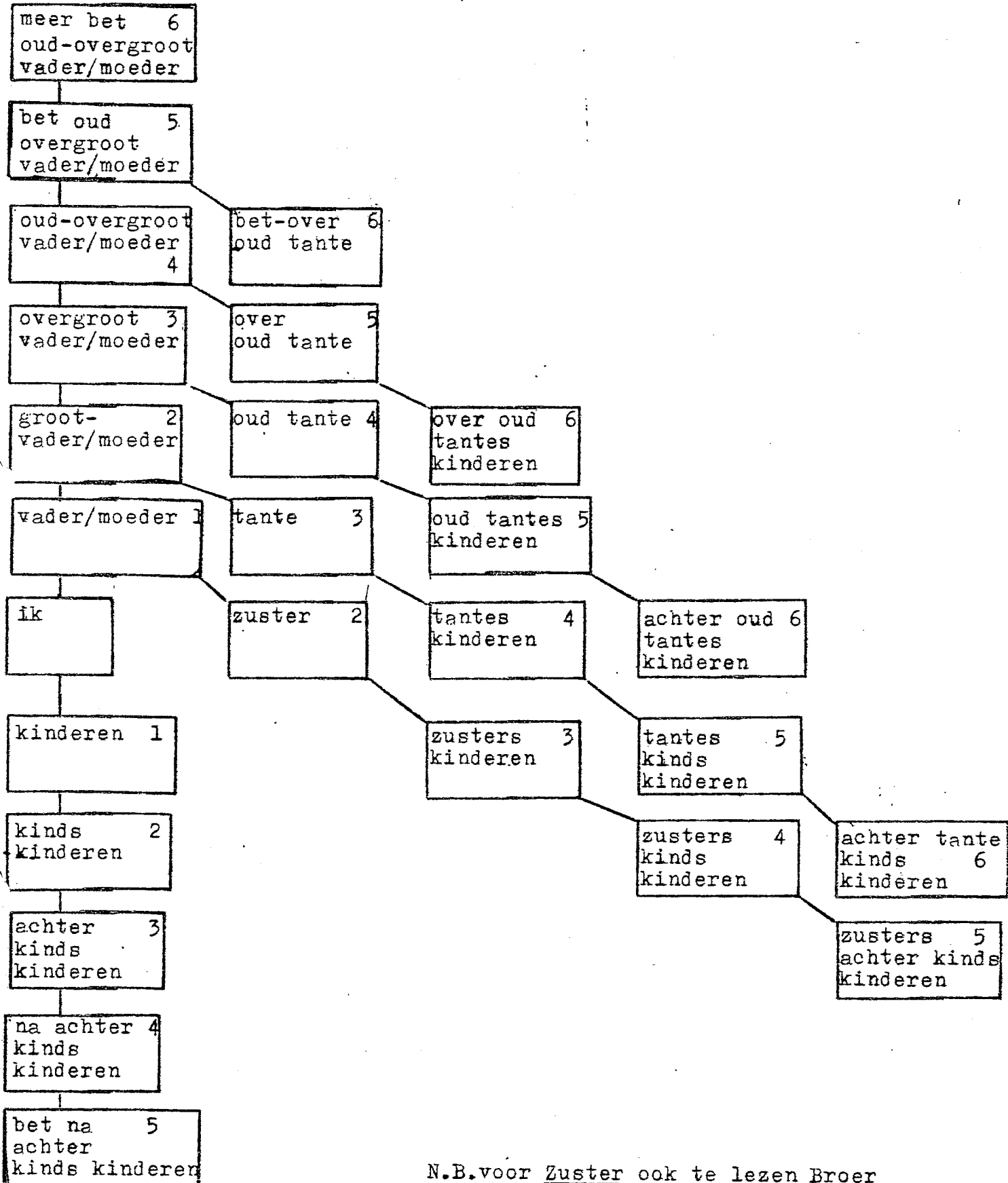
16 februari 1985. Hotel-restaurant "Meilink", Barchem.

Spreker: de heer J.J. Seekles uit Zoetermeer.

Onderwerp: Kerkelijke archieven in de Achterhoek als bron voor genealogisch onderzoek.

Aanvang: 14.00 uur.

GESLACHTSBOOM volgens het Romeinse-, Franse- en Nederlandse Recht

N.B. voor Zuster ook te lezen Broer
voor Tante ook te lezen Oom

Ruurlose brouwers in de zeventiende eeuw II (vervolg)

2. Over de brouwers-hun afzet-hun klanten

Ongeveer 20 jaar later (ca 1670) is de Ruurlose brouwer Christoffel Bensinck in vol bedrijf met zijn schoonzoon (als compagnon) Hendrik Hogelocht.

We schrijven nu van beiden enige voorvallen neer, waaruit u kunt zien hoe ook toen gewerkt moest worden om o.a. zijn vorderingen binnen te krijgen.

Van Hendrik wordt o.a. het volgende vermeld(5):

a. Op 25 oct. 1668 heeft hij van de weduwe Marriënborgh (moeder van Barthold van Diemen, burgemeester van Zutphen) voor 14 gld 11 str mout gekocht (volgens acte dd 25 mei 1671)

b. Via gerichtszittingen (5 in aantal) laat hij beslag leggen op de goederen van Willem Hacke, die 8 gld. verteringsschuld aan hem heeft. Op 3 mrt 1670 eist hij van Herman Guliker voldoening van een verteringsschuld van 16 gld. Op 8 mei 1679 eist hij betaling van Berend toe Elschot; op 5 juli 1679 wordt gerichtelijk beslag gelegd op de nagelaten goederen van Goossen Vrouwink (14 gld verteringsschuld); op 28 juli 1679 houdt hij het zaad van Wiltinck in zijn huis opgeslagen, enz.

Ok Christoffel Bensinck heeft te vorderen:(5)

In 1671 laat hij beslag leggen op 't zaad van Hendrik Everwennink; in 1672 moet hij 74 gld hebben uit de nalatenschap van Hendrik Rijkenbarg; op 15 april 1675 eist hij van Jan toe Elschot 20 gld voorgeschoten belastinggeld; op 13 mei 1679 maant hij Berend toe Elschot om 15 gld 2 str verteringsschuld en 3 gld 2 str voorgeschoten belastinggeld te betalen, hetgeen hij op de volgende rechtsaaiting 27 mei nogmaals doet. Hoewel Christoffel Bensinck tot aan zijn dood, in 1686 op ruim 70-jarige leeftijd, heeft gebrouwen, heeft hij zijn brouwerij niet kunnen behouden. Op 8 jan 1676 (5) geeft hij "huijs en hoff met de Brouwerij neffens de Luijtert ende Garbelijksmathe" aan de van Diemens in onderpand, waarbij hij te kennen geeft aan de weduwe Marriënborgh 519 gld 5 str. 8 penn. voor geleverde waar schuldig te zijn.

Omstreeks 1679 wordt Christoffel door brand getroffen. Wilhelmus Theodorus a Borne, predikant te Warnsveld, heeft tussen 1677 en 1684 zesmaal een uitkering gedaan wegens brandschade(6), o.m. op 20 juni 1679 tot "opbouwinge van 't afgebrachte huis tāt Ruerlo: 1 gld 16 str. Kort daarop draagt hij zijn brouwerij over aan de Van Diemens (28 nov. 1679)

Uit bovenstaande blijkt dat de geschiedenis van de 17e-eeuwse Ruurlose brouwer Christoffel Bensinck geheel aansluit bij het algemene beeld van Overijssel. Zijn brouwerij omvatte één ketel. Hij en zijn compagnon hadden hun afzet onder de lokale bevolking. Financieel kan hij het niet bolwerken en in 1679 moet hij zijn brouwerij arstaan aan die notabele familie uit Zutphen.

3. De sociale status van de Ruurlose brouwers in de 17e eeuw

Om daarvan een indruk te krijgen is nagegaan of Orsouw(1) en Bensinck(2) familierelaties hadden met richters resp. burgemeesters. Dit blijkt inderdaad het geval te zijn.

Judith van Orsouw (ca 1610-voor 1692) huwde met Adam Martens, burger van Zutphen en kerkmeester te Ruurlo. Haar zoon Hermanus was richter van Ruurlo en pachter der gebrachte wateren. Haar kleinzoon Louis Aberson was eveneens richter van Ruurlo. Haar kleindochter Judith Aberson (zuster van Louis) trouwde met Berend Albers, wiens 2e vrouw Christina Meijerink, na Berends dood hertrouwde met diens neef Harmen Jan Martens, een achterkleinzoon van Judith van Orsouw, een zoon van een herbergier, een broer van een brouwer uit Voorst en oom van een burgemeester van Borculo, die tevens pachter van de gebrande wateren was. De oom van Berend Albers, de onder 2 genoemde Hendrik Egberts Hogelocht, was pachter der middelen te Ruurlo en zoals reeds eerder gezegd compagnon van Christoffel Bensinck, brouwer te Ruurlo en pachter van de generale consumptie.(5).

Deze status komt overeen met andere Achterhoekse en Overijsselse brouwer

Noten (5) Voluntaire en concentieuse acten Gericht Ruurlo

(6) Lijst voor bestede Armengelden door de predikant van Warnsveld 1677-1686 (bijdr en meded. van Gelre 1949)

Lijst van plaats- en boerderijnamen tot 1500 in Ruurlo

naam		jaar	bron
Roderlo	xxx	1313/14	Rek.Geld
Achterkamp	erf	1382/83	rek.geld
Achterloe	erf	1494	SKZ.f.26.v.
Beuwkens guet	erf	1494	id.
Bloemendaill	erf	1488	HG.f.10.v
ten Borne	erf	1494	SKZ.r.26.r.
de Brynck	erf	1473	Arch.Wisch no 57
Luttekenbrinke	erf	1382/83	rek.geld.fol 37 v
Eroickhorst	erf	1488	HG f 8 v
ten Broeill	erf	1494	SKZ f 26 r
brusinck te	erf	1326	RLZ 67
Bungernershoeve	erf	1499	Arek nr 407
ten Busch	erf	1494	SKZ f 26 v
Kerckwick	erf	1382/83	rek.geld.fol 37 v
Knuve	erf	1488	HG f 9 v
Konstgoir	erf	1494	SKZ f 26 r
Kranenkamp	erf	1488	HG f 14 r
to Elschoten	hof	1400	TvE 170
Everwynnynck	erf	1494	SKZ f 26 v
Garbeldynck	erf	1488	HG f 14 r
Gotinck	erf	1438	Arek nr 133
het Haech	land	1483	Arek nr 304
Hagenbeke			
Hair	erf	1488	HG f 11 r
Herdinck	erf	1420	RLZ 67
Hogewech	erf	1494	SKZ f 25 r
Jodenhove	erf	1494	SKZ f 26 v
Langenberch	erf	1382/83	rek.geld.fol 37 v
der Lantweren	erf	1443	arch. GSZ
ten Levenstroet	erf	1428	RLB 193
to Lindenscate	erf	1400	TvE 146
Luessinck	erf	1488	HG f 6 v
't Nyenhuss	erf	1488	HG f 7 v
Pailhair	erf	1488	HG f 8 r
Pasmansguet	erf	1494	SKZ f 25 r
then Pyrick	erf	1488	HG f 12 r
ten Polle	erf	1494	SKZ f 26 r
Regeninck	erf	1420	RLZ 67
Reithe	erf	1488	HG f 8 v
Rykenberghe	erf	1382/83	rek.geld.fol 37 v
Snakedam	hofstede	1494	SKZ f 25 r
ten Velde	erf	1494	SKZ f 25 v
Velinchorst	erf	1459	Arch.Wiscn nr 43
ter Vorme	erf	1494	SKZ f 26 v
Voshair	erf	1494	SKZ f 26 r
Wedemehof	erf	1443	ROO nr 681
Weienbarch			
Werenbarch	erf	1488	HG f 6 r
de Wiersche	erf	1494	SKZ f 26 v
Wiltynck	erf	1494	SKZ f 26 r
Wynckel	erf	1494	SKZ f 26 r
Wissekynck	erf	1488	HG f 8 v
Wolschenhues	erf	1488	HG f 9 r

zie blad 6

Verklaring van de afkortingen

HC =visitatieboucken van de hoorigge luyden ende goiden in de lande van Zutphen, 1488. (manuscript Rijksarch. Gelderland)
SKZ =schattingsregister van het kwartier Zutphen. (manuscript Rijksarch. Gelderland)
ROO =register overijsselse oorkonden
ArchWisch =archief der heren van Wisch
Arek =archief der Gelderse rekenkamer
TVE =Tynsboek der abdi, te Hoog-Elten. nieuw archief voor kerkelijke geschiedenis II (1854)
rek.geld =arschriften van rekeningen van de hertogen van Gelre, 1293/5-1313/14 en 1382/83 (rijksarch. in Gelderland)
RLZ = register op de leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en graafschap van Zutphen. het kwartier van Zutphen, 1917.

Vragenrubriek

De heer Roelofsen uit Enschede is -op zoek naar zijn voorouders- in Ruurlo beland. Naamgever van het geslacht is Roelof Hermsen (gehuwd 27-2-1687 met Steventje Bouwmeesters), ook wel genoemd Roelof de Gulicker.

Roelof is een zoon van Harmen Gulicker (gehuwd 16-7-1681 met Berentjen Schulten, waarschijnlijk 2e of 3e huwelijk).

Grootvader is ene Aelbert op het Winkel en overgrootvader is Gerrit op het Winkel.

Gevraagd worden meerdere gegevens over de Gulicker en (te) Winkel. (In het verpondingscohier worden wel de erven genoemd maar niet de bovengenoemde personen).

J. Oonk